

LÍRICA GREGA

CURS 2012-2013

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Lírica Grega
Codi	100398
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	3er curs Segon Semestre
Horari	Dilluns i dimecres, de 8.30 a 10.00 h.
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Carlos Varias García
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7/136
Telèfon (*)	935813226
e-mail	Carlos.Varias@uab.cat
Horari d'atenció	Dilluns i dimecres, de 10 a 13 h.

2. Equip docent

Nom professor/a	Carlos Varias García
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7/136
Telèfon (*)	935813226
e-mail	Carlos.Varias@uab.cat
Horari de tutories	Dilluns, de 10 a 11 h.

(Afegeu tants camps com sigui necessari)

(*) camps optatius

3.- Prerequisits

És important haver cursat i tenir aprovada l'assignatura *Poesia Èpica Grega Arcaica*, corresponent al segon semestre del 2on curs.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura s'inclou dins la matèria *Llengua i Literatura Clàssiques*, i és concebuda en continuïtat i com a complement de l'assignatura *Poesia Èpica Grega Arcaica*, que ha estat cursada en el segon quadrimestre del segon curs.

Descripció de l'assignatura (segons el Pla d'Estudis): Serà traduïda i comentada una selecció de poesia lírica grega de l'anomenada època arcaica (segles VII, VI i primeries del V aC), amb atenció especial als poetes elegíacs i iàmbics i a la poesia monòdica; hom farà una introducció a la poesia coral. Els estudiants hauran de llegir en traducció una antologia de la lírica grega.

Objectius formatius: El treball a les classes presencials, les lectures complementàries recomanades i, si s'escau, els seminaris i tutories tenen per finalitat que l'estudiant, en acabar el semestre, adquireixi els objectius següents:

- 1/ Tenir els coneixements teòrics i tècnics que li permetin la comprensió d'un text de poesia lírica grega.
- 2/ Traduir un text líric grec (especialment elegíac i iàmbic) de 15 a 20 versos en una hora i mitja.
- 3/ Fer un comentari exegetíc i mètric d'un text de poesia grega (especialment elegíaca i iàmbica) partint de les qüestions proposades pel professor.
- 4/ Situar un text líric grec dins el seu context històrico-literari i ideològic.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència CE1. Aplicació dels coneixements gramaticals i literaris adquirits a l'anàlisi i comprensió dels textos grecs arcaics.

Resultats d'aprenentatge RA1. L'estudiant haurà de ser capaç d'aplicar les tècniques que li permetin la comprensió d'un text poètic grec.

Competència CE2. Interpretar textos poètics grecs mitjançant l'aplicació del mètode filològic.

Resultats d'aprenentatge RA2. L'estudiant haurà de ser capaç d'elaborar un comentari gramatical, mètric i literari d'un text poètic.

Competència CE3. Inserir un text poètic en el seu context històric-literari i ideològic.

Resultats d'aprenentatge RA3. L'estudiant haurà de ser capaç de respondre qüestions sobre el context històric i literari de les obres dels autors estudiats.

Competència CT1. Organització del temps i dels resultats de la consulta dels recursos propis per al treball.

Resultats d'aprenentatge RA4. L'estudiant haurà de ser capaç de traduir diàriament com a condició necessària per a la superació de l'assignatura.

Competència CT2. Comunicar oralment i per escrit, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.

Resultats d'aprenentatge RA5. L'estudiant haurà de ser capaç d'organitzar i redactar textos de forma clara, correcta i adient.

Competència CT3. Desenvolupar habilitats d'aprenentatge autònom.

Resultats d'aprenentatge RA6. L'estudiant haurà de ser capaç de planificar el treball personal i d'identificar els mecanismes d'accés a la documentació i a la informació.

6.- Continguts de l'assignatura

1. La poesia lírica grega arcaica. El món grec en els segles VII i VI aC.: canvis econòmics, socials i polítics. L' "època arcaica" de Grècia.- Els gèneres de la poesia lírica arcaica. Mètrica i llenguatge.- Els continguts de la lírica grega: ètica del *γῆμος* i ètica de la *πολις*.- La irrupció de l'individu. El problema del *jo* i del *tu* poètics.- El simposi, el *κῶμος* i la solemnitat ciutadana. La difusió i la transmissió dels textos.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, *Historia de la literatura grega*, cap. IV.C: "La lírica temprana.1. Sus orígenes y géneros", pp. 131-134; 2/ F. R. Adrados en J. López Férez (ed.), *Historia de la literatura grega*, cap. V.1: "Lírica grega. Introducción general", pp. 106-116.

2. L'elegia i el iambe (I). Poètica del bescantament. Arquíloc.- Semònides. La *faula* com a *exemplum* sobre la condició humana.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.C.2: "El yambo", pp. 134-142; 2/ F. R. Adrados, cap. V.2: "Elegía y yambo. Generalidades", V.3: "Arquíloco" y V.6: "Semónides", pp. 117-132 y 136-141.

Traducció i comentari:

Arquíloc, F 1; 2; 3; 4; 5; 13; 19; 23; 42-44 West; l'Epode de Colònia.
Semònides, F 7; 8 West.

3. L'elegia i el iambe (II). L'elegia ciutadana: Calí i Tirteu.- Mimnerm i Soló.- Xenòfanes.- Hipòanax de Colofó.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.C.3: "La elegía" y C4: "Solón", pp. 142-153; 2/ F. R. Adrados, cap. V.4: "Calino", V.5: "Tirteo", V.7: "Hiponacte", V.8: "Solón" y V.9: "Mimnermo", pp. 132-136 y 141-154.

Traducció i comentari:

Cal·lí, F 1 West.
Tirteu, F 4-5, 6-7; 10.
Mimnerm, F 1-2; 4-5; 9-11a; 12; 14.
Soló, F 4; 5; 9; 13; 33; 36.

4. La lírica coral. Alcmà i els cors femenins espartans.- La renovació de la lírica coral: Estesícor.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.C.6: "El canto coral", pp. 174-180; 2/ F. R. Adrados, cap. VI: "Lírica arcaica coral", pp. 168-184.

Traducció i comentari:

Alcmà, F 1.
Estesícor, Fragments de la *Gerioneida* i de la *Tebaida*.

5. La lírica monòdica a Lesbos. "Món masculí" i política en Alceu.- "Mon femení" i erotisme en Safo.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.C.5: "El canto lesbio" p. 153-174; 2/ F. R. Adrados, cap. VII: "Monodia", pp. 185-200.

Traducció i comentari:

Alceu, F 34; 69; 338; 346; 347; 348; 350; 357.
Safo, F 1; 2; 5; 15; 16; 31; 44.

6. Els corpora elegíacs. Teognis i la Col·lecció Teognídia.- L'epigrama.- Focílides.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap.IV.G.1: "Teognis" y G.2: "El epigrama y el escolio", pp. 195-201; 2/ F. R. Adrados, cap. V.10: "Teognis y la Colección Teognidea", V.11: "Epigrama" y V.12: "Focílides", pp. 155-167.

Traducció i comentari:

Teognis 19-30, 31-38, 39-52, 53-68, 119-128, 183-192, 235-254.

Selecció d'epigrames arcaics.

7. La lírica a les corts dels tirans. Íbic de Règion. La poesia monòdica i convival d'Anacreont.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.G.3: "Anacreonte" y G.5: "Lírica coral", pp. 201-204 y 208-211; 2/ F. R. Adrados, cap. VII.4: "Anacreonte" y VII.5: "Escolios", pp. 200-205; 3/ E. Suárez de la Torre en J. López Férez (ed.), *Historia de la literatura griega*, cap. VIII.1: "Lírica coral. Íbico", pp. 206-209.

Traducció i comentari:

Íbic, F 282, 286, 287.

Anacreont, F 347, 348, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 395.

8. L'esplendor de la lírica coral. Simònides, Baquilides, Píndar: ètica, teologia i estètica de la noblesa.- Lírica regional: Corinna.

Lectures obligatòries: 1/ A. Lesky, cap. IV.G.4: "Lírica de la madre patria" y G.5: "Lírica coral", pp. 204-208 y 211-235; 2/ E. Suárez de la Torre, cap. VIII: "Lírica coral", pp. 210-242.

Traducció y comentari:

Simònides, F 508, 520, 521, 522, 523, 531, 542, 564, 567.

Baquílides, *Odes* XVII.

Píndar, *Olimpica* I.

Corinna, F 654.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Les classes presencials seran eminentment pràctiques. El professor dedicarà temps a:

1. Llegir, traduir i comentar la selecció de textos proposada.
2. Proporcionar als estudiants mecanismes que els permetin augmentar progressivament el volum de text traduït.
3. Corregir els textos traduïts diàriament pels estudiants, individualment o en grup.
4. Comentar el contingut lingüístic, literari i sociocultural dels textos traduïts, amb èmfasi singular als aspectes relatius a la seva tradició posterior.
5. Explicar continguts que ajudin a contextualitzar el text.

L'estudiant s'haurà de responsabilitzar de dur diàriament el text proposat per a la traducció i el comentari.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides (33'5%)

Exposició dels continguts teòrics de l'assignatura	12,5 h.	RA1, RA2, RA3
Realització d'exercicis de traducció i comentari	33 h.	RA1, RA2, RA3, RA4
Exàmens parcials de traducció (3)	4,5 h.	RA1, RA2, RA3, RA5
TOTAL	50 h.	

Supervisades (16'5%)

Tutories en grups reduïts	15 h.	RA1, RA2, RA3
Traduccions supervisades	10 h.	RA1, RA2, RA3, RA4
TOTAL	25 h.	

Autònomes (50%)

Lectura i comentari dels <i>Epinicis</i> de Píndar	20 h.	RA3, RA5, RA6
Lectura i comentari d'una antologia de la lírica grega	20 h.	RA3, RA5, RA6
Realització d'exercicis i traduccions	35 h.	RA1, RA2, RA3, RA4
TOTAL	75 h.	

8.- Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es farà prenent com a referència les activitats d'avaluació que consten en el quadre inferior.

És molt important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també contempla (15%) l'assistència regular a classe i la realització i presentació dels exercicis, traduccions i qüestions diverses proposades a classe en els terminis establerts pel professor, per tal de demostrar la comprensió i aplicació dels continguts explicats a classe.

Aquell estudiant que hagi presentat dues de les activitats d'avaluació, no podrà renunciar a ser avaluat; en altres paraules, no podrà optar a tenir un "No Presentat" com a qualificació final.

És requisit imprescindible treure una nota mínima de 4 en cadascun dels tres exàmens parcials de traducció (en total, 65% de la nota final) per aprovar l'assignatura. També és imprescindible presentar les dues ressenyes obligatòries de les lectures, per a les quals es donaran unes pautes; si una ressenya ha estat plagiada, total o majoritàriament, d'algun text escrit a qualsevol mitjà (Internet inclòs), automàticament l'estudiant suspèn l'assignatura, fins que no faci la seva pròpia ressenya. A la Reavaluació final, l'estudiant podrà recuperar les activitats que no hagin superat abans.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENENTATGE

Examen de traducció amb diccionari i comentari mètric i literari de text no vist a classe (1er parcial) = 25%	1,5 h. (activitat dirigida)	Demostrar la capacitat de comprendre un text líric grec
Examen de traducció amb diccionari i comentari mètric i literari de text no vist a classe (2on parcial) = 25%	1,5 h. (activitat dirigida)	Demostrar la capacitat de comprendre un text líric grec
Examen de traducció sense diccionari i comentari literari i sociocultural de textos traduïts a classe = 15%	1,5 h. (activitat dirigida)	Demostrar la capacitat de comprendre un text líric grec
Resolució d'exercicis del treball diari a classe = 15%	43 h. (activitat supervisada)	Demostrar que s'han adquirit els coneixements de l'assignatura
Treball (ressenya) de <i>Epinicis</i> de Píndar = 10%	20 h. (activitat autònoma)	
Treball (ressenya) sobre l'antologia de la lírica grega = 10%	20 h. (activitat autònoma)	

9- Bibliografia i enllaços web

Bibliografia bàsica:

- A. Lesky, *Historia de la literatura griega*, Madrid: Gredos 1969.
J. A. López Férez (ed.), *Historia de la literatura griega*, Madrid: Cátedra 1988.

Edicions de textos grecs:

- *The Cambridge Companion to Greek Lyric* (recurs electrònic).
- B. Gentili & C. Prato, *Poetae elegiaci. Testimonia et fragmenta*, Munic 2002.
- M. Davies, *Poetarum melicorum graecorum fragmenta. Volumen I, Alcman ; Stesichorus*, Oxford 1991.
- D. A. Campbell & al., *Greek Lyric*, I-V, Loeb Classical Library 1982 ss.
- M. L. West, *Delectus ex iambis et elegis graecis*, Oxford 1980.
- M. L. West, *Iambi et Elegi Graeci : ante Alexandrum Cantati*, I-II, Oxford 1972.
- D. L. Page, *Lyrica graeca selecta*, Oxford 1979.
- D. L. Page, *Supplementum Lyricis Graecis*, Oxford 1974.
- W. B. Henry, *Pindar's Nemeans : a selection*, Munic 1985.
- B. Snell & H. Maehler, *Pindari carmina*, Teubner 1971-.
- E. Suárez de la Torre, *Píndaro. Obra completa*, Madrid 1988.
- M. Fernández Galiano, *Píndaro Olímpicas*, Madrid 1956.

Diccionaris:

- A. Bailly, *Dictionnaire Grec-Français*.
- Liddell, Scott & Jones, *Greek-English Lexicon*.

Bibliografia complementària i aconsellada:

- A. L. Klinck, *Womans's Songs in Ancient Greece*, Montréal 2008.
B. M. Breitenberger, *Aphrodite and Eros: The Development of Erotic Mythology in Early Greek Poetry and Cult*, New York 2007.
D. Collins, *Masper of the Game: Competition and Perormance in Greek Poetry*, Cambridge, Mass. 2004.
A. Cavarzere, A. Aloni & A. Barchiesi, *Iambic ideas: Essays on a poetic tradition from Archaic Greece to the Late Roman Empire*, Rowman & Littlefiels Publishers 2001.
G. O. Hutchinson, *Greek lyric poetry: A Commentary on selected larger pieces: Alcman, Stesichorus, Sappho, Alcaeus, Ibycus, Anacreon, Simonides, Bacchylides, Pindar...*, Oxford 2001.
E. Mandruzzato, *Lirici greci dell'età arcaica*, Milano 2001.
S. R. Slings, *Symposium, speech and ideology: Two hermeneutical issues in early Greek lyric, with special reference to Mimnermus*, Amsterdam 2000.
M. Brioso & A. Villarrubia (eds.), *Consideraciones en torno al amor en la literatura de la Grecia antigua*, Sevilla 2000.
D. E. Gerber, *A Companion to the Greek lyric poets*, Leiden & New York 1997.
A. Guzmán Guerra, *Manual de métrica griega*, Madrid 1997.
B. Gentili, *Poesía y público en la Grecia antigua*, Barcelona 1996.
D. Boedeker & D. Sider (eds.), *The New Simonides*, Baltimore 1996.
F. R. Adrados, *Sociedad, amor y poesía en la Grecia antigua*, Madrid 1995.
A. Bernabé & H. Rodríguez Somolinos, *Poetisas griegas*, Madrid 1994.
R. L. Fowler, *The nature of early Greek lyric: Three preliminary studies*, Toronto 1987.
M. Vetta, *Poesia e simposio nella Grecia antica*, Roma 1983.
F. R. Adrados, *El mundo de la lírica griega antigua*, Madrid 1981.
F. R. Adrados, *Orígenes de la lírica griega*, Madrid 1976.
M. L. West, *Delectus ex iambis et elegis graecis*, Oxford 1980.
M. L. West, *Studies in Greek Elegy and Iambus*, Berlín & New York 1974.
E. Greene, *Reading Sappho: Contemporary approaches*, Berkeley 1996.

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: ____

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE